Lietas arhīva Nr. CA-0889-17/14
ECLI:LV:RAT:2017:0913.C29607815.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2017.gada 13.septembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese G.Ozoliņa
tiesnese I.Ošiņa
tiesnese S.Vamža
ar sekretārēm L.Čeveri, L.Krumholci
atklātā tiesas sēdē Rīgā, Brīvības bulvārī 34, izskatīja civillietu SIA /Nosaukums R/
prasībā pret /pers. B/ par zaudējumu piedziņu sakarā ar /pers. B/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 4.oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] SIA /Nosaukums R/ (turpmāk – prasītāja) 2015.gada 31.augustā cēlusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā prasību pret /pers. B/ (turpmāk – atbildētājs) par zaudējumu piedziņu. Prasība pamatota ar Civillikuma 1759., 1765., 1770.-1773., 1775, 1779., 1786., 1789., 2128., 2141., 2143.pantu, likuma "Par dzīvojamo telpu īri"2., 5., 11.pantu, Rīgas domes 12.06.2007. lēmumu Nr.2521 un 29.03.2011.lēmumu Nr.2850, Ministru kabineta 18.12.2008. noteikumiem Nr.1014, lūdzot tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai zaudējumus 4662,38 EUR, nosakot prasītājai tiesības saņemt likumiskos 6% gadā.

[1.1] Norādīts, ka atbildētājs 2007.gada jūnijā patvarīgi iemitinājies pašvaldības īpašumā esošajā dzīvoklī, kas atrodas /adrese/ (turpmāk – dzīvoklis). Dzīvokļa īrnieks sākotnēji bijis atbildētāja tēvs, bet 11.10.2007. īres līgums noslēgts ar /pers. C/ kā iepriekšējā īrnieka ģimenes locekli. /pers. C/ mirusi /miršanas datums/Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 19.02.2013. spriedumu lietā Nr. C29687311 atbildētājs izlikts no dzīvokļa bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas, vienlaikus noraidot atbildētāja pretprasību par dzīvojamās telpas lietošanas tiesību atzīšanu kā īrnieka ģimenes loceklim un dzīvojamās telpas īres līguma noslēgšanu. Apelācijas instances tiesa minētajā lietā taisījusi analogu spriedumu, kas stājies likumīgā spēkā 29.05.2015., saskaņā ar Augstākās tiesas nolēmumu.

[1.2] Minētajā lietā tiesa secinājusi, ka atbildētājs nav uzskatāms par ģimenes locekli likuma "Par dzīvojamo telpu īri" izpratnē un pēc īrnieces nāves turpinājis lietot dzīvokli un saņemt pamatpakalpojumus.

[1.3] Prasītāja uzskata, ka atbildētājs, lietojot dzīvokli bez tiesiska pamata, nodarījis prasītājai zaudējumus, ko veido atrautā peļņa par nesaņemto īres maksu un prasītājas veiktie maksājusi pakalpojumu sniedzējiem.

[1.4] 01.11.2009. – 29.03.2011. īres maksas apmēru noteica Rīgas domes 12.06.2007. lēmums Nr.2521, saskaņā ar kura 2.1.2.punktu īres maksas daļa ir 0,45 Ls jeb 0,64 EUR/m^2. No 29.03.2011. īres maksas apmēru nosaka Rīgas domes 29.03.2011. lēmums Nr.2850, kas paredz pozīcijas, kas veido īres maksu. Uz 2015.gada jūliju atbildētāja nodarītie zaudējumi aprēķināti 4662,38 EUR, kas veido nesaņemtā maksa par īri, pamatpakalpojumiem 4276,63 EUR un likumiskie nokavējuma procenti 385,75 EUR, kas aprēķināti no 2012.gada februāra.

[2] Paskaidrojumos par celto prasību atbildētājs norādījis, ka prasību neatzīst.

[2.1] Uzskata, ka zaudējumu piedziņas prasībai iestājies noilgums, jo lietā būtu piemērojami Komerclikuma noteikumi, proti, no komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā, ja likumā nav noteikts cits noilguma termiņš. Noilgums sācis tecēt no 01.01.2010., bet konkrēto zaudējumu prasību prasītāja cēlusi tiesā 19.08.2015. Tāpat norādīts, ka prasība par zaudējumu piedziņu bija ceļama kopā ar prasību par izlikšanu no dzīvokļa.

[3] Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 4.oktobra spriedumu prasība apmierināta daļēji, piedzenot no atbildētāja par labu prasītājai zaudējumus 3989,32 EUR un likumiskos procentus par laika periodu no 29.05.2015. līdz 21.09.2016. 241,56 EUR.

[3.1] Tiesa analizējusi prasības pieteikumam pievienotos nolēmumus lietā Nr. C29687311, konstatējot, ka lietā nav strīda par to, ka pēc prasības celšanas tiesā 22.06.2011. par atbildētāja izlikšanu no dzīvokļa atbildētājs turpinājis dzīvot strīdus dzīvoklī un nav to nodevis dzīvokļa īpašniekam, jo pierādījumi, kas apliecinātu pretējo, tiesai netika iesniegti.

Tiesa atzina par pamatotu prasītājas viedokli par to, ka tiesvedības laikā strīdus dzīvojamā telpa bija aizņemta un minētajā periodā prasītājai nebija likumīgu iespēju strīdus dzīvokli izīrēt kādam citam, jo, ja minētajā lietā pretprasība tiktu apmierināta, strīdus dzīvojamās telpas īres līgums tiktu noslēgts ar atbildētāju.

[3.2] Tiesa atsaukusies uz likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 2.panta otro daļu, 44.pantu un pirmās instances tiesas spriedumā lietā Nr. C29687311 konstatēto, secinot, ka atbildētājs dzīvoklī bija iemitinājies bez tiesiska pamata un dzīvokli aizņēmis patvarīgi.

[3.3] Vērtējot prasītājas norādīto zaudējumu summas aprēķinu, tiesa atzinusi, ka komunālo pakalpojumu saņemšana ir nesaraujami saistīta ar dzīvokļa lietošanu un minētie izdevumi jāsedz personai, kas lieto dzīvokli, konkrētajā gadījumā, atbildētājam. Tiesa atzina par nepamatotiem atbildētāja iebildumus, ka atbildētājs 2012.gadā aizbraucis strādāt uz Skotiju un atgriezies 2013.gadā, jo tas neatbrīvo atbildētāju no pienākuma norēķināties par dzīvokļa lietošanu, kamēr vien dzīvoklis nav atbrīvots un nodots īpašniekam. Tiesa konstatēja, ka prasītāja tiesai iesniegusi 12.10.2015. aktu par dzīvokļa apsekošanu, kurā norādīts, ka apsekošanas datumā 07.10.2015. atbildētājs labprātīgi atbrīvojis dzīvokli un nodevis atslēgas.

[3.4] Tiesa piemērojusi Civillikuma 1775., 1779., 1779.[1] un 1772.pantu, likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 11.[1] un 44.pantu,kā arī tiesību doktrīnas atziņas, atzīstot par pamatotu prasītājas viedokli, ka nesaņemtā īres maksa veido prasītājas zaudējumus kā nesaņemtā peļņa un tiesvedības periodā atbildētājam bija pienākums maksāt īres maksu, tādā apmērā, kāda strīdus dzīvojamai telpai bija noteikta iepriekšējam īrniekam. Konstatēts arī, ka prasības pieteikumā norādītās īres maksas apmēru un pamatojumu atbildētājs pēc būtības nav apstrīdējis un īres maksa pašvaldībām piederošās dzīvojamās telpās noteikta ar normatīvajiem aktiem.

[3.5] Tāpat tiesa uzskatīja, ka atbildētājam bija jāveic maksājumi tiesvedības laikā un arī tādā gadījumā, ja atbildētājs pēc saviem ieskatiem izlēmis mainīt dzīvesvietu, taču par to nav informējis prasītāju un dzīvojamo telpu prasītājai nav nodevis.

[3.6] Tiesa uzskatīja, ka par labu prasītājai piedzenami zaudējumi par laika posmu no 2010.gada decembra līdz 29.05.2015., kad stājies spēkā nolēmums lietā Nr. C29687311, jo pēc nolēmuma spēkā stāšanās prasītājai nebija nekādu šķēršļu apsekot strīdus dzīvokli. Minētajā laika posmā zaudējumi aprēķināti 3989,32 EUR apmērā.

[3.7] Attiecībā uz atbildētāja iebildumu par Komerclikumā noteiktā termiņa notecējumu tiesa norādījusi, ka, tā kā atbildētājs dzīvokli aizņēmis patvarīgi, nav pamata uzskatīt, ka starp pusēm būtu pastāvējis kāds komercdarījums.

[3.8] Tiesa, atsaucoties uz judikatūrā nostiprinātajām atziņām, uzskatīja, ka pastāvot pušu strīdam, un ņemot vērā, ka zaudējumu piedziņas prasība iepriekš nav izvirzīta, nav pamata aprēķināt likumiskos nokavējuma procentus un noraidīja prasību daļā par likumisko procentu piedziņu par periodu no 16.02.2012. līdz 15.07.2015. 385,75 EUR apmērā. Vienlaikus tiesa secināja, ka pēc galīgā nolēmuma spēkā stāšanās, t.i., 29.05.2015. līdz lietas izskatīšanai tiesas sēdē, t.i., 21.09.2016. par parāda summas 3989,32 EUR nokavējumu ir tiesisks pamats aprēķināt likumiskos nokavējuma procentus par 366 nokavējuma dienām, kas ir 241,56 EUR.

[3.9] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu, tiesa atzinusi Prasītājai tiesības līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētāja likumiskos 6% gadā no zaudējumu summas 3989,32 EUR.

[3.10] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu un 42.panta pirmo daļu, no atbildētāja piedzīti tiesas izdevumi.

[4] Par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 4.oktobra spriedumu atbildētājs iesniedzis apelācijas sūdzību, pārsūdzot spriedumu prasības apmierinātajā daļā.

[4.1] Uzskata, ka pārsūdzētajā spriedumā ietverta kļūdaina motivācija attiecībā uz spriedumā lietā Nr. C29687311 konstatētajiem apstākļiem. Apelātors uzsver, ka ar viņu īres tiesiskās attiecības nodibinātas ar brīdi, kad viņš iemitinājies sava tēva īrētajā dzīvoklī kā ģimenes loceklis, līdz ar to starp pusēm pastāv tiesisks darījums, kam piemērojams Komerclikumā noteiktais noilgums. Uzskata, ka prasība par zaudējumu piedziņu ir celta pārkāpjot noilguma termiņu, līdz ar to tā ir pilnībā noraidāma.

[4.2] Tāpat apelācijas sūdzībā izteikts iebildums, ka prasība par zaudējumu piedziņu bija ceļama vienlaicīgi ar prasību par izlikšanu no dzīvokļa.

[5] Rakstveida paskaidrojumos par apelācijas sūdzību prasītāja norādījusi, ka apelācijas sūdzību uzskata par nepamatotu un noraidāmu. Analogi prasībā norādītajam paskaidrots, ka atbildētājs ar savu rīcību - prettiesiski ievietojoties strīdus dzīvokli un bezdarbību – neveicot maksājumus, ir vainojams zaudējumu nodarīšanā prasītājai.

[6] Uz tiesas sēdi lietas dalībnieki nebija ieradušies. Par tiesas sēdi prasītājas pārstāvis informēts 12.06.2017., ko apliecina prasītājas pārstāvja paraksts lietas uzziņas lapā (lietas 1.lapa), rakstveida paskaidrojumos izteikts lūgums lietu izskatīt bez prasītājas pārstāvja klātbūtnes (lietas 109.lapa). Atbildētājam un atbildētāja mutvārdos pilnvarotajam pārstāvim par tiesa sēdi paziņots likumā noteiktajā kārtībā, nosūtot tiesas pavēsti. Tiesas sēdes dienā tiesā saņemts atbildētāja pilnvarotā pārstāvja iesniegums ar lūgumu izskatīt lietu bez atbildētāja un viņa pārstāvja klātbūtnes (lietas 111.lapa). Nekonstatējot Civilprocesa likuma 209. un 210.pantā minētos apstākļus, Civillietu tiesas kolēģija saskaņā ar 156.panta pirmo daļu nolēma lietu izskatīt bez lietas dalībnieku klātbūtnes.

Motīvu daļa

[7] Pārbaudot lietā iesniegtos pierādījumus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība pārsūdzētajā daļā ir pamatota un apmierināma.

[8] Civilprocesa likuma 426.panta pirmā daļa noteic, ka apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā.

Tā kā atbildētājs pirmās instances tiesas spriedumu ir pārsūdzējis prasības apmierinātajā daļā, Civillietu tiesas kolēģija, ņemot vērā Civilprocesa likuma 426.panta pirmajā daļā noteikto, atzīst, ka lieta izskatāma pēc būtības daļā par zaudējumu 3989,32 EUR, likumisko procentu par laika periodu no 29.05.2015. līdz 21.09.2016. 241,56 EUR un tiesas izdevumu piedziņu.

[9] Civilprocesa likuma 432.panta piektajā daļā attiecībā uz apelācijas instances tiesas spriedumu norādīts, gadījumā, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma argumentācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Civillietu tiesas kolēģija, pārbaudījusi un novērtējusi pirmās instances tiesas sprieduma motivāciju atzīst, ka pirmās instances tiesas – Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas sniegtā argumentācija 2016.gada 4.oktobra spriedumā attiecībā uz prasības apmierināto daļu ir izvērsta, pareiza un pilnībā pietiekama, līdz ar to Civillietu tiesu kolēģija saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piektās daļas noteikumiem, pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai, papildus izvērtējot apelācijas sūdzībā minētos argumentus.

[10] Prasības priekšmets ir tās apstrīdētās tiesības, tiesiskās attiecības, kuras pastāv starp prasītāju un atbildētāju un kuru esamību vai neesamību prasītājs lūdz konstatēt, vienlaikus lūdzot aizsargāt savas aizskartās vai apstrīdētās tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses *(Skatīt: CIVILPROCESA LIKUMA KOMENTĀRI. I daļa (1.-28.nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Sagatavojis autoru kolektīvs. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā.- Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016, 403.lpp.).*

Ar prasības priekšmetu cieši saistīto prasības pamatu Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments vairākkārt skaidrojis kā apstākļus (juridiskus faktus), ar kuriem prasītājs pamato savu prasījumu par kādas tiesiskās attiecības esamību, grozīšanu vai izbeigšanu *(Skatīt: Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2006. gada 15. novembra spriedums lietā Nr. SKC-635/2006 un 2007. gada 12. decembra spriedums lietā Nr. SKC-237/2007).*

Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka celtās prasības priekšmets ir zaudējumu piedziņa. Zaudējumu nodarīšanas faktu prasītāja pamatojusi ar to, ka atbildētājs prettiesiski izmantojis dzīvokli, nenorēķinoties par īri un saņemtajiem pamatpakalpojumiem.

[11] Apelācijas sūdzībā norādīts, ka pārsūdzētajā spriedumā ietverta kļūdaina motivācija attiecībā uz spriedumā lietā Nr. C29687311 konstatētajiem apstākļiem. Apelātors uzsver, ka ar viņu īres tiesiskās attiecības nodibinātas ar brīdi, kad viņš iemitinājies sava tēva īrētajā dzīvoklī kā ģimenes loceklis, līdz ar to starp pusēm pastāv tiesisks darījums, kam piemērojams Komerclikumā noteiktais noilgums. Uzskata, ka prasība par zaudējumu piedziņu ir celta pārkāpjot noilguma termiņu, līdz ar to tā ir pilnībā noraidāma.

[11.1] Atbilstoši likuma "Par tiesu varu" 16.pantam, likumā noteiktajā kārtībā spriedums ir saistošs tiesai, izskatot citas lietas, kas saistītas ar šo lietu un šādam spriedumam ir likuma spēks, visiem tas ir obligāts un pret to jāizturas ar tādu pašu cieņu kā pret likumu.

Kā atzīts tiesību doktrīnā, civiltiesiskajā strīdā pusēm ir pretējas intereses un viedokļi un katra puse cenšas pārliecināt tiesu par noteiktu tiesisko attiecību un juridiski nozīmīgu faktu esamību vai neesamību. To var panākt ar pierādījumiem un pierādīšanu *(Skatīt: A.Līcis. Prasības tiesvedība un pierādījumi. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2003, 62.lpp.).*

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 92.pantu pierādījumi lietā ir ziņas, uz kuru pamata tiesa nosaka tādu faktu esamību vai neesamību, kuriem ir nozīme lietas izspriešanā. Savukārt šā likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Atbilstoši Civilprocesa likuma 97.panta pirmajai daļai tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

[11.2] Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka, izskatot civillietu Nr. C29687311, divas tiesu instances ir vērtējušas apelācijas sūdzībā izteikto iebildumu par to kā atbildētājs iemitinājies strīdus dzīvoklī un secinājušas, ka atbildētājs dzīvokli likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 44.panta izpratnē aizņēmis patvarīgi un ar spriedumu no tā izlikts. Kasācijas instances tiesa atzinusi, ka lietā Nr. C29687311 piemērojams Civilprocesa likuma 464.[1] panta otrās daļas 2.punktā norādītais pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību, jo kasācijas instances tiesai neradās šaubas par apelācijas instances tiesas sprieduma tiesiskumu un lietai nebija nozīmes judikatūras veidošanā (lietas 27.-29.lapa).

[11.3] Saskaņā ar likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 9.panta pirmo daļu, īrniekam ir tiesības iemitināt viņa īrētajā dzīvojamā telpā savu laulāto, vecākus (adoptētājus), darbnespējīgos brāļus un māsas un pilngadīgos bērnus, kuriem nav savas ģimenes, ja tam piekrituši visi attiecīgajā dzīvojamā telpā dzīvojošie īrnieka pilngadīgie ģimenes locekļi un ja iepriekš par to rakstveidā informēts izīrētājs.

Spriedumā lietā Nr. C29687311 tiesa konstatējusi, ka atbildētājs līdz 20.09.2012. atradās reģistrētā laulībā, līdz ar to, kaut arī atbildētājs bijis īrnieka (sava tēva) dēls, viņš nav atzīstams par dzīvokļa īrnieka ģimenes locekli likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 9.panta izpratnē un atbildētājam nepastāv minētajā likumā noteiktās tiesības uz dzīvokļa lietošanu kā bijušā īrnieka ģimenes loceklim (lietas 24.-25.lapa).

Civillietu tiesas kolēģija secina, ka minētajā lietā spriedumos konstatētie apstākļi ir vērtējumi kā pierādījumi, līdz ar to izskatāmajā lietā nav uzskatāms par pamatotu atbildētāja apelācijas sūdzībā izteiktais iebildums par to, ka atbildētājs strīdus dzīvoklī dzīvojis kā īrnieka (sava tēva) ģimenes loceklis.

[12] Tāpat atbildētājs izteicis iebildumu, ka prasība par zaudējumu piedziņu ir celta pārkāpjot noilguma termiņu, līdz ar to tā ir pilnībā noraidāma.

[12.1] 2010. gada 1.janvārī spēkā stājās Komerclikuma D daļa, tajā skaitā 406. pants, kurā noteikts, ka no komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā, ja likumā nav noteikts cits noilguma termiņš. Komerclikuma pārejas noteikumu 16. punktā noteikts, ja šā likuma D daļas spēkā stāšanās dienā Civillikumā vai citā likumā noteiktais noilguma termiņš nav notecējis, bet šā likuma D daļa nosaka īsāku noilguma termiņu, piemērojams šā likuma D daļā noteiktais noilguma termiņš, kurš skaitāms no 2010. gada 1. janvāra.

Civillietu tiesas kolēģija secina, ka starp prasītāju un atbildētāju nav nodibinātas līgumiskās attiecības, līdz ar to, vērtējot atbildētāja iebildumu par noilgumu, nav pamata piemērot Komerclikuma nosacījumus.

[12.2] Civillikuma 1893.pants noteic, ka saistību tiesības izbeidzas, ja tiesīgā persona tās pienācīgi neizlieto likuma noteiktā noilguma termiņā.

Saskaņā ar Civillikuma 1402.pantu, saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Civillietu tiesas kolēģija secina, ka saistība pušu starpā radusies no atbildētāja neatļautas darbības, savukārt atbildētāja patvarība konstatēta ar 2015.gada 29.maijā spēka stājušos tiesas spriedumu. Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka noilguma tecējums skaitāms no sprieduma spēkā stāšanās dienas un lietā noilguma iestāšanās nav konstatējama.

[13] Apelācijas sūdzībā izteikts iebildums, ka prasība par zaudējumu piedziņu bija ceļama vienlaicīgi ar prasību par izlikšanu no dzīvokļa.

[13.1] Likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 44.pants noteic, ka personas, kas patvarīgi — bez dzīvojamās telpas īres līguma noslēgšanas — aizņēmušas dzīvojamās telpas, izliek tiesas ceļā bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas, piedzenot visus zaudējumus, kas saistīti ar telpu nelikumīgu aizņemšanu un izlikšanu no tām.

[13.2] Civillietu tiesas kolēģija secina, ka no minētās tiesību normas satura neizriet, ka prasībai par zaudējumu piedziņu jābūt celtai vienlaicīgi ar prasību par izlikšanu no dzīvokļa.

Minētās normas mērķis ir atlīdzināt zaudējumus, kuri radušies no prettiesiskas dzīvojamās telpas aizņemšanas un izlikšanu no tās. Bez tam, pušu starpā pastāvēja strīds par atbildētāja kā bijušā īrnieka ģimenes locekļa statusu, tiesībām lietot strīdus dzīvokli un fakts, ka dzīvoklis lietots patvarīgi, apstiprināts tikai ar tiesas spriedumu, kurš stājies likumīgā spēkā.

[14] Skaidrojot Civillikuma 1770. pantā ietverto jēdziena "zaudējums" definīciju, profesors K.Torgāns norādījis, ka mūsdienu valodā ar jēdzienu "zaudējums" saprot "jebkādu mantas samazinājumu, zudumu vai bojājumu, kā arī peļņas atrāvumu, papildu izdevumus un citas mantiski novērtējamas tiesību aizskāruma sekas" *(Torgāns K. Saistību tiesības. Mācību grāmata. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2014, 208.lpp.).*

Jebkurš civiltiesiskā pārkāpuma rezultātā radies mantiski novērtējams zudums ir uzskatāms par zaudējumu Civillikuma 1770.panta izpratnē […] Ņemot vērā, ka zaudējumiem ir mantisks raksturs, savukārt to esība un apmērs, izšķirot strīdu, konkrēti nosakāms, zaudējumu atlīdzināšanas mērķis ir pēc iespējas pilnīgāk atjaunot tādu cietušās personas mantas stāvokli, kāds pastāvētu, ja tiesību aizskārums nebūtu noticis. Citiem vārdiem, zaudējumu pilnīgas atlīdzināšanas pamatuzdevums ir novērst (vismaz minimizēt) cietušā mantisko tiesību aizskāruma radītās negatīvās sekas, kas izpaužas kā mantas vērtības samazinājums, papildu izdevumi, peļņas (labumu) neiegūšana, vai nu atjaunojot tam piederošās mantas agrāko stāvokli, vai arī samaksājot atlīdzību par mantisko samazinājumu naudas izteiksmē *(Skatīt: Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 7.jūnija spriedums lietā Nr. SKC –7/2016).*

Zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no ievainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību *(Skatīt: Torgāns K. Saistību tiesības I daļa. Rīga, 2006, 209.lpp.).*

Atbilstoši Civillikuma 1784.pantam, ja ārpus līgumiskām attiecībām kādam nodarīts zaudējums ar otras personas prettiesīgu darbību, tad zaudējuma nodarītājs atbild par visiem zaudējumiem.

[14.1] Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka ar spēkā esošu tiesas spriedumu ir pierādīts tas, ka atbildētājs dzīvokli lietojis patvarīgi (lietas 25.lapa). Atbildētājs lietā nav apstrīdējis zaudējumu summas aprēķinu un nav iesniedzis pierādījumus par to, ka būtu norēķinājies ar prasītāju par dzīvokļa lietošanu un saņemtajiem pakalpojumiem. Ievērojot minēto, secināms, ka atbildētāja prettiesiskās rīcības dēļ prasītājai ir radušies zaudējumi, ko veido gan nesaņemtā samaksa par saņemtajiem pakalpojumiem, gan nesaņemtā īres maksa par dzīvokli /adrese/.

[14.2] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība pārsūdzētajā daļā ir apmierināma un analogi pirmās instances tiesai no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami zaudējumi 3989,32 EUR un likumiskie procenti par laika periodu no 29.05.2015. līdz 21.09.2016. 241,56 EUR.

[14.3] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu, prasītājai nosakāmas tiesības saņemt no atbildētājas likumisko 6 % gadā no piespriestās zaudējumu summas 3989,32 EUR.

[15] Civillietu tiesas kolēģija secina, ka pirmās instances tiesa ir izvērtējusi lietā iesniegtos pierādījumus un analizējusi zaudējumu nodarīšanas apstākļus, pamatoti piemērojot Civillikuma un likuma "Par dzīvojamo telpu īri" normas, līdz ar to prasības pārsūdzētajā daļā taisot pamatotu spriedumu.

[16] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

[16.1] No lietas materiāliem redzams, ka prasītāja, ceļot prasību tiesā, samaksājusi valsts nodevu 421,24 EUR apmērā (lietas 8.lapa). Ņemot vērā

to, ka prasība apmierināta daļēji, proporcionāli prasības apmierinātajai daļai un atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta noteikumiem, no atbildētāja par labu prasītājai piedzenama valsts nodeva 403,98 EUR apmērā.

[16.2] Tāpat no lietas materiāliem redzams, ka prasītāja, ceļot prasību tiesā, samaksājusi ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR apmērā (lietas 9.lapa), kas piedzenami no atbildētāja par labu prasītājai.

[17] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, nesamaksātie tiesas izdevumi valsts labā piedzenami no puses, kuras labā spriedums nav ticis taisīts.

[17.1] Ņemot vērā apstākli, ka atbildētājs ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2016.gada 26.okotbra lēmumu (lietas 96.-98.lapa) daļēji atbrīvots no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu, nesamaksātā valsts nodevas daļa no atbildētāja valsts labā nav piedzenama.

[17.2] Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi lietā ir 22,73 EUR (lietas 3.lapa), ko veido izdevumi pirmās instances tiesā 17,19 EUR un izdevumi apelācijas instances tiesā 5,54 EUR. Tā kā prasītāja veikusi ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu 4,70 EUR apmērā un atbildētājs, iesniedzot apelācijas sūdzību apmaksājis ar lieta izskatīšanu saistītos izdevumus 12,49 EUR apmērā (lietas 95.lapa), no atbildētāja valsts ienākumos piedzenami nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,54 EUR.

[18] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājam sprieduma labprātīgai izpildei attiecībā uz naudas summu piedziņu nosakāms termiņš- desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 204.[1], 432.-434.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

SIA /Nosaukums R/ prasību pret /pers. B/ par zaudējumu piedziņu pārsūdzētajā daļā apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu SIA /Nosaukums R/, reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, zaudējumus 3989,32 EUR (trīs tūkstoši deviņi simti astoņdesmit deviņi *euro*, 32 centi), likumiskos procentus par laika periodu no 2015.gada 29.maija līdz 2016.gada 21.septembrim 241,56 EUR (divi simti četrdesmit viens *euro*, 56 centi), valsts nodevu 403,98 EUR (četri simti trīs *euro*, 98 centi) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR (četri *euro*, 70 centi), samaksu veicot SIA /Nosakums R/ kontā: AS /Nosaukums C/, konta Nr. /konta numurs/.

Noteikt SIA /Nosaukums R/, reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, tiesības saņemt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, 6% (sešus procentus) gadā no 3989,32 EUR par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,54 EUR (pieci *euro*, 54 centi).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami sekojošā kontā: saņēmējs: Tiesu administrācija, konts LV51TREL2190458019000, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, dati par personu, lietas numurs.

Noteikt /pers. B/sprieduma labprātīgas izpildes termiņu– desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2017.gada 15.septembrī.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja
tiesnese G.Ozoliņa

Tiesnese I.Ošiņa

Tiesnese S.Vamža